

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Cooperatio vendentium, nu. 33.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

sint valdè conjuncta peccato, non tamen sunt secundum se, & suapte natura peccata, & ideo sejungi possunt à peccato per finem diversum & sejunctum. Hac ille. Nota illud (officij, vel ob justam mercedem.) Hanc sententiam sequitur etiam Merolla *a* & Diana, *b* excusantes eos, qui ex officio puellam incurram ad amasium ducunt.

x Navarr. l. 5. consil. in secunda edit. conf. 5. de poenit. circa finem. *a* Merolla t. 1. d. 2. c. 4. *amb.* 10. coroll. 3. n. 280. *b* Dian. p. 3. t. 6. ref. 11.

31. Disparitas autem erit inter hos, & inter pingentes turpia; nam si ij vectores, seu bajuli adeo sint religiosi, ut nolint, se suasque operas locare in ejusmodi vocationibus, facile in suo lucro notabiliter laderentur, quod non est communiter in illis turpibus depingendis.

32. Et hic item nota discrimen inter has artes; qui enim profitetur artem v. g. histrionicam turpia representantem, semper est damnandus *c* (nisi forte illum rarissimum casum dictum num. 28. excipias,) quia proximè ejusmodi ars adnectitur ad turpia; At non ita sculptura, pictura, bajulatus, vel similes artes. Hæ enim per se non sunt occasiones peccatorum in proximo, sed mere per accidens, ita ut peccata facile, & ut plurimum vitari possint.

c Petr. Hartad. 2. 2. d. 76. sec. 6. §. 181.

Cooperatio vendentium.

33. Causa justa, & proportionata

conferatur, ut quis sua vendat, jactura, quam pateretur, si res suas, quas venales habet, nequaquam venderet: dummodo venditio non sit contra justitiam. Itaque potest quis vendere agnum infideli, quem scit, usui fore ad sacrificium Idoli, fucos mulieri, quos scit emi, ut ad turpem amorem illis peruncta juvenes alliciat: aleas & taxillos eis, qui in ludo illicito sunt illis abusuri. Caupones item possunt ministrare cibos in die jejuniij, tum quando dubitant, an ad se divertentes à jejunio excusentur, tum quando putant, eos non excusari.

34. Potest etiam quis vendere, vel etiam locare domum suam meretrici, vel usurario publico: imo id posset fieri, ex Sane. *d* etiam nulla excusante causa, quia locus est valdè remote conjunctus cum peccato abutentis, & sic posset etiam abuti aere, cibus, aliisque rebus innumeris; nisi tamen locus esset ratione situs magis aptus ad alliciendos homines, vel vicinitas meretricis multum noceret honestis feminis in vicinia commorantibus: nam tunc requireretur causa, qualis certe sufficiens esset, non posse alijs honestioribus locari, & nisi esset lex, ne id fiat; ut certe excommunicatur *e* in sacro textu, qui domum locat usurario alienigenæ.

d Sanc. t. 1. in dec. c. 7. nu. 20. *e* c. 1. de usuris. in 6.

35. Qui vendunt esculenta soluturis jejunium, excusantur, si timent diminutionem emptorum, præcipuè cum raro ex tua denegatione ij jejunio sint vacaturi; nullo enim negotio, quod tu denegas, alij porrigent.

Vnam

Vnam vel alteram rem non magni pretij inventam tibi superesse, causa sufficiens certe non iudicatur, ut de pistoria amasia modo dictum est. At vero diminutio successiva pretij exigui in satis notabile damnum cum possit excrecere, satis sufficiens causa existimanda est.

36. Ad vendendum vinum scienter se inebrianti, causam maiorem aliquam, præter ipsum vini merum pretium, postulat Castrop.; f nempe vel timorem, ne nolens vendere injuria afficiatur à volente emere, vel timorem, ne multum sic diminuatur emptoris. Multum, inquam, quia ebrietas videtur majus malum, quam solutio jejuniij: & ideo maiorem causam requirit, quam requirat jejuniij fractio. Simile quid hac occasione dic, de reddente gladium furioso, vel cum illo inimicum occidere volenti; nam licet ex justitia, gladium alienum reddere quis domino teneatur, tamen in hac circumstantia furiosi, nisi à gravissima necessitate cogatur, reddere non debet, idque sub onere etiam restitutionis, si damnum forte sequatur.

f Castrop. l. c. p. 14. adde Sa v. ebrietas. Sanc. l. c. n. 33.

ff ut dicitur inferius li. 8. tr. 4. c. 1. §. 3. n. 6.

37. Peccant cum onere restitutionis ij, qui tradunt vinum, frumentum, ceteraque alijs, ut hi cum injustitia ea vendant, quia hi operantur nomine illorum. At si eadem vendas alijs, quos scis per fraudem, miscendo v. g. aquam vino, vel demendo de mensu-

ra &c. alijs esse revendituros, tunc licite poteris, g quando tu, nisi ijs venderes, difficulter, vel cum tuo damno alijs vendere cogereris; nam si alijs sine tuo damno æque posses, cur ex charitate non debeas?

g Sanc. l. c. n. 37. Castrop. l. c. nu. 3. l. Dian. p. 3. tr. 6. ref. 44. Merolla to. 3. d. 2. du. 10. Coroll. 6. 305.

Cooperatio cum Idololatria.

38. Idoli, ejusque templi fabricatio, ut item Idoli jam facti venditio, cum sint ordinatae ad Idololatriam, non possunt ex se licite præstari, in gratiam ejus, qui ad hunc finem scitur ea velle, quia sunt clarae, & valde immediatae occasiones Idololatriæ, qualis certè non est agni sacrificandi venditio, cum agnus multis alijs rebus non peccaminosis usui fit.

Vrgentissima tamen existente causa (ut esset semel aut iterum, juxta dicta n. 28. aut magna paupertas artificis) peccatū nō est, h quia (quidquid aliqui dicant) non sunt actiones intrinsecè malæ, sed ex se indifferentes, cum Idolum possit appeti ad honestos fines, nempe ad ornandam domum, vel ad memoriam antiquitatis conservandam, templum vero ad usus humanos licitos &c.

h Castrop. l. c. p. 12. n. 7. Tannerus p. 3. d. 1. q. 9. dub. 5. nu. 144.

Cooperatio cum ministrante indignè Sacerdote &c.

39. Si Sacerdos sit in mortali, idque